

Avdelningen för systemanalys och statistik
Policyanalys
Daniella Andersson

Informationsklass: K1

Yttrande angående Europeiska kommissionens förslag till ändringar av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/956 om inrättande av en mekanism för koldioxidjustering vid gränsen och inrättandet av en tillfällig fond för utfasning av fossila bränslen

Sammanfattning

- Energimyndigheten tillstyrker förslaget om ändringar i förordningen om inrättande av en mekanism för koldioxidjustering vid gränsen, då detta kan stärka CBAM i förhindrandet av koldioxidläckage och möjliggöra en fortsatt ambitiös klimatpolitik i EU och Sverige.
- Energimyndigheten bedömer dock att artikel 27a i ändringsförslaget medför osäkerheter som kan begränsa förslagets genomslag i förhållande till dess övergripande syfte, att stärka CBAM.
- Energimyndigheten tillstyrker förslaget om inrättandet av en tillfällig fond för utfasning av fossila bränslen. Motiveringen är att förslaget stärker CBAM genom att minska risken för koldioxidläckage vid exporter från EU till tredje land.

Energimyndighetens ställningstagande

Energimyndigheten tillstyrker förslagen om ändringar i förordningen om inrättande av en mekanism för koldioxidjustering vid gränsen och inrättandet av en tillfällig fond för utfasning av fossila bränslen. Tillstyrkandena motiveras av att förslagen syftar till att stärka CBAM (mekanismen för koldioxidjustering vid gränsen). Förslagen bidrar därmed till att möjliggöra utfasning av fri tilldelning inom EU ETS (EU:s utsläppshandelssystem) utan att större koldioxidläckage uppstår, vilket i sin tur möjliggör en ambitiös klimatpolitik inom EU och i Sverige.

Energimyndigheten bedömer att inrättandet av en tillfällig fond för utfasning av fossila bränslen utgör en adekvat och väl motiverad tillfällig lösning för att minska risken för koldioxidläckage vid export. Denna typ av koldioxidläckage kan uppstå trots CBAM och uppstår när koldioxidsnålare europeiska produkter konkurrerar på tredjelandsmarknader med produkter från jurisdiktioner utan eller med låg koldioxidprissättning. En lösning på problemet med koldioxidläckage vid export till tredje land bedöms central för ett accepterat och välfungerande CBAM.

Vidare är det positivt att stöd från fonden kräver investeringar i minskade utsläpp. Det är också positivt att krav för investeringarna kopplat till energikartläggningar i detta förslag är i linje med motsvarande krav som ställts för att få hela sin fria tilldelning under EU ETS.¹ Energimyndigheten har tidigare² lyft fram att regleringen kopplat till energikartläggningar inom ETS riskerar att påverka arbetet med energikartläggning negativt. Så länge skrivningen kvarstår inom EU ETS är det dock bättre att denna reflekteras också i den tillfälliga fonden, detta jämfört med att ha olika system.

Specifika synpunkter

Artikel 27a

Energimyndigheten bedömer att artikel 27a i förslaget om antikringgående och nedströmsprodukter öppnar upp för osäkerhet kring EU:s klimatpolitik och hur snabbt den kan förändras. Artikeln ger Kommissionen befogenhet att under vissa förutsättningar, genom delegerade akter, tillfälligt ta bort varor från CBAM. En befogenhet som kan bli svår för marknadens aktörer att agera utifrån. Stabilitet, tydlighet och långsiktighet är centralt för att få till de beslut och investeringar som kan minska utsläppen. Detta gäller särskilt i energiintensiva industrier där investeringscyklerna kan vara långa. Energimyndigheten bedömer därmed att det finns en risk att artikel 27a i sin nuvarande form kan begränsa förslagets genomslag i förhållande till dess övergripande syfte, att stärka CBAM i förhindrandet av koldioxidläckage.

Parisavtalets artikel 6 som betalt koldioxidpris

Energimyndigheten noterar att förslaget om anti-kringgående och nedströmsprodukter öppnar upp för att köp av krediter under Parisavtalets artikel 6 kan ses som betalt koldioxidpris (carbon price paid). Förslaget innehåller inga detaljer och effekterna är därför omöjliga att bedöma. Energimyndigheten menar att utvecklingen i frågan bör bevakas. Motiveringen är att metodologin för att använda artikel 6 krediter som betalt koldioxidpris kan bli komplex, vilket medför vissa risker. Det finns heller, för närvarande, inga jämförbara fall att ta lärdomar från.

¹ EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2003/87/EG av den 13 oktober 2003 om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom ► M9 unionen ◀ och om ändring av rådets direktiv 96/61/EG, Artikel 10a

² Senast i oktober 2025 i yttrande angående remiss av promemorian Genomförande av delar av det omarbetade energieffektiviseringsdirektivet, ärendenummer 2025-207131

Betalt koldioxidpris innebär att en godkänd CBAM-deklarant kan begära en minskning av antalet CBAM-certifikat som ska överlämnas motsvarande det koldioxidpris som redan har betalats för de inbäddade utsläppen av CBAM-varorna i ett tredjeland. Förslaget tycks öppna för att ett tredje lands köp av krediter inom ramen för Parisavtalets artikel 6 skulle kunna ses som betalt koldioxidpris och därmed dras av från antalet CBAM-certifikat som betalats.

Parisavtalets artikel 6 nämns först i preambeln, punkt 21: *"[...] the Union may in the context of the Implementing Regulation for accounting the carbon price paid abroad, consider the carbon credits under Article 6 of the Paris Agreement."*

Det ingår också som del av en ändring av artikel 9, där paragraf 5 ersätts. Nedan infogas en nedklippt version av den föreslagna paragrafen, för jämförelse mellan gamla och nya paragraf 5 fetstilas tillkomna skrivningar.

"The Commission is empowered to adopt implementing acts, based on the principle of equivalence, concerning the conversion of the yearly average carbon price effectively paid [...] The Commission is also empowered to regulate the conditions for deducting carbon credits under Article 6 of the Paris Agreement. Those implementing acts shall be adopted in accordance with the examination procedure referred to in Article 29(2)"

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Caroline Asserup. Vid den slutliga handläggningen har därutöver deltagit chefsjuristen Rikard Janson, avdelningschefen Gustav Ebenå samt enhetschefen Mathias Normand. Föredragande har varit handläggaren Daniella Andersson.

Caroline Asserup

Daniella Andersson